

ת"פ 5482/08/16 - מדינת ישראל, המאשימה נגד שלמה בקרוביץ

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 5482-08-16 מדינת ישראל נ' בקרוביץ
לפני כבוד השופט איתן קורנהאוזר

בעניין: מדינת ישראל - המאשימה
ע"י ב"כ עו"ד גבריאל דניאל

נגד
שלמה בקרוביץ - הנאשם
ע"י ב"כ עו"ד ערן צלניקר

הכרעת דין

רקע

1. כנגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות איומים - לפי סעיף 192 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין"), והחזקת סכין שלא למטרה כשרה - לפי סעיף 186 (א) לחוק העונשין.

בהתאם לעובדות כתב האישום, ביום 02/06/2016 ברחוב קק"ל תל אביב, החזיק הנאשם ברכבו בסכין. באותן נסיבות, על רקע שימוש בדרך, התפתח דין ודברים בין הנאשם לבין עופר כהן (להלן: "המתלונן"), ותוך כדי כך ניגש המתלונן אל רכב הנאשם. בנסיבות אלה איים הנאשם על המתלונן בכך שנטל את הסכין לידו, נופף בה וקרבה לכיוון המתלונן.

2. הנאשם כפר במיוחס לו, וטען כי החזיק בסכין למטרה כשרה. לטענתו, המתלונן חסם באמצעות רכבו את רכב הנאשם, יצא בחמת זעם אל עבר דלת הנהג, שם ישב הנאשם, קרא לו לצאת מהרכב ואף פתח את דלת הנהג. הנאשם בעצמו נטל מקטרת שהייתה ברכב, ואחז בה על מנת להרתיע את המתלונן.

בנסיבות אלה נשמעו ראיות.

3. במהלך פרשת התביעה, העידו העדים הבאים: המתלונן, הוגט אחרפי (להלן: "אשת הנאשם"),

השוטרת אילנה גל, השוטר מרדכי בן פרין, אופיר בר - אשר הייתה חוקרת משטרה בעת האירוע, ביצעה פעולות חקירה ובהן חקירת הנאשם וגביית הודעתה של אשת הנאשם. בנוסף, הוגשו מסמכים ובהם צילום הסכין שנתפסה, דיסק המתעד את שיחת המתלון עם מוקד המשטרה וכן מזכרים שונים.

במהלך פרשת ההגנה העיד הנאשם בעצמו, וכן הוגשו תמלול שיחת הטלפון שערך המתלון עם מוקד המשטרה, הודעת המתלון ומסמכים נוספים.

טיעוני הצדדים

4. המאשימה טענה, כי עדותו של המתלון בבית המשפט הייתה אותנטית וניכר שהיה נסער ביחס לשאלות שנשאל בחקירתו הנגדית. בנוסף, ניתן לשמוע בתיעוד שיחת המתלון עם מוקד המשטרה, כי המתלון ציין שהנאשם החזיק בסכין. לגבי עדותה של אשת הנאשם, טענה המאשימה כי העידה גובת הודעתה שכתבה את מה שנאמר על ידי העדה, ובהתחשב בסתירות במהלך עדותה בבית המשפט - עתרה המאשימה להעדיף את עדות אשת הנאשם במשטרה על פני עדותה בבית המשפט, בהתאם לסעיף 10 א' לפקודת הראיות. ביחס לעדותו של הנאשם, טענה המאשימה כי אין מחלוקת שהחזיק סכין ברכבו, בהישג יד, אך מסר הסברים לא ברורים לגבי הצורך בהחזקתה משך ימים, וכן כי ככל שהייתה מתקבלת הטענה בדבר החזקה למטרה כשרה, הרי שהשימוש בה לשם איומים אינו מהווה מטרה כשרה. עוד טענה המאשימה, כי לא ברור כיצד ביקש הנאשם להרתיע באמצעות החזקת מקטרת, והפנתה להודאתו במהלך חקירתו הנגדית, כי החזיק בסכין.

5. ב"כ הנאשם טען, כי העובדות העיקריות ביחס לרקע למקרה, אינן שנויות במחלוקת, וכי יש להכריע האם הנאשם החזיק בידו בסכין או במקטרת והאם המתלון טעה לחשוב שהחפץ שהחזיק הנאשם בידו הוא אכן סכין. לשם ביסוס טיעונו בדבר חוסר מהימנות המתלון, ערך ב"כ הנאשם מסמך ובו פירוט סתירות ושינויים בגרסאות המתלון, תוך שהדגיש את הסתירה בין עדותו לבין הנשמע בהקלטת שיחתו עם מוקד המשטרה. בהתחשב בכך שניתנו בבית המשפט שלוש גרסאות לגבי החפץ אותו אחז הנאשם - גרסת המתלון, אשת הנאשם והנאשם בעצמו - טען כי בית המשפט אינו יכול לקבוע כי יש להעדיף גרסה אחת על האחרות. אשר לסוגיית החזקת הסכין ברכב, טען ב"כ הנאשם כי יש לתת את הדעת לעיסוקיו ולתחביביו של הנאשם, במהלכם החזיק בסכין, וכן לעדותו הכנה כי שכח את הסכין ברכב. לאחר שתחילה טען כי המאשימה לא עמדה בנטל הגשת המוצג לבית המשפט באמצעות תופס הסכין, חזר בו ב"כ הנאשם מטיעון זה והסכים שצילום הסכין אכן מתעד את הסכין שנתפסה ברכב. ב"כ הנאשם טען אף למחדלי חקירה משמעותיים אשר נפקותה צריכה לשמש לטובת הנאשם, כך ביחס לאי בדיקת שרידי חול או צמחים על גבי הסכין אשר יכולה הייתה לאשש את גרסת הנאשם ביחס לשימוש בה; כך לגבי חוסר חיפוש ברכב לשם מציאת מקטרת; וכך אף לגבי אי חקירת המתלון באזהרה, מחדל בעל משמעות ביחס לטענת אכיפה בררנית.

דין והכרעה

6. בפתח הדיון יש להציב את הנתונים לגביהם אין מחלוקת בין הצדדים. כפי שהצדדים טענו ובהתאם

לראיות שהוצגו בבית המשפט, ברכבו של הנאשם נמצאה סכין שהוצגה בבית המשפט והוגש צילום המתעד אותה (ת/7). בנוסף, התעורר סכסוך על רקע שימוש בדרך, בין הרכבים בהם נהגו הנאשם והמתלונן עד לעצירתם ברמזור, שם ירד המתלונן מרכבו וניגש אל עבר הנאשם אשר ישב בכיסא הנהג ולצדו ישיבה אשתו.

לגבי אופן עצירת הרכבים, המשך המקרה והתפתחותו משלב זה, קיימת מחלוקת בין הצדדים. לפיכך, אתייחס לעדויות השונות ולמוצגים שהוגשו, כבסיס לקביעת ממצאים.

איומים באמצעות סכין

7. עדותה של אשת הנאשם בבית המשפט, הייתה עדות אמוציונאלית מאוד וניכר עליה כי היא נסערת מהאירוע ומהעדויות (ראו לדוגמא עמ' 8 ש- 11, עמ' 9 ש- 27 לפרוט').

במהלך עדותה, טענה כי המתלונן חסם את רכבם, יצא מרכבו והחל לבעוט בדלתות רכבם תוך שאמר לנאשם: **"אם אתה גבר תצא עכשיו מהאוטו"** (עמ' 7 ש- 25 לפרוט'). כאשר הנאשם סירב לכך, המשיך המתלונן לבעוט בדלתות הרכב, העדה חששה מאוד, ובשלב מסוים אחז הנאשם בידו ב**"מין כף שמשמשים בה על מנת לחפור באדמה לצורך שתילה"** (עמ' 8 ש- 1-2 לפרוט'), אשר הייתה בין שני המושבים. המתלונן פנה אל הנאשם בשאלה האם הוא מאיים עליו, אמר לו: **"עכשיו אתה תראה מי אני"** (עמ' 8 ש- 5 לפרוט'), ואילו הנאשם הצליח להתקדם עם רכבו ולנסוע מהמקום. בשלב זה, המתלונן נסע אחריהם עד לחנות חומרי בניין, וכעבור זמן קצר הגיעה ניידת משטרה. המאשימה עימתה את אשת הנאשם, עם העובדה שבהודעתה במשטרה נרשם שאמרה "סכין" של גינה, אך העדה טענה כי לא אמרה דברים אלה. לאחר שנשמעה עדותה של גובת הודעת אשת הנאשם, אופיר בר, עתרה המאשימה, להעדיף הודעה זו (ת/6) על פני עדות העדה בבית המשפט.

אשת הנאשם העידה בבית המשפט בשפה הצרפתית, בעזרת מתורגמנית בית המשפט, וכאשר ניסתה לעבור לשפה העברית ניכר כי התקשתה לנסח את הדברים לכדי משפטים ברורים (עמ' 8 ש- 16-18 לפרוט'). גובת הודעתה של העדה, אישרה כי אינה זוכרת את חקירת אשת הנאשם, והעידה בהסתמך על ת/6 (עמ' 41 ש- 28-29, עמ' 42 ש- 4 לפרוט'). עוד אישרה, כי אינה זוכרת אם התרשמה מקשיים בשפה העברית אך החקירה התנהלה בשפה זו (עמ' 43 ש- 11-14 לפרוט'). לגבי השאלה המפורשת האם אשת הנאשם אמרה בהודעתה את המילה "סכין" אשר נכתבה בה, או שמא אמרה "כף של גינה", ענתה העדה: **"אני לא מחליטה עבור אף אחד מה יוצא או לא יוצא מפיו. מה שנאמר נכתב"** (עמ' 44 ש- 3 לפרוט').

יחד עם זאת, ב"כ הנאשם חקר את גובת הודעת אשת הנאשם לגבי כתיבת המילה "מקטרת" בהודעה, כאשר אשת הנאשם בעצמה השתמשה בעת עדותה בבית המשפט במילה "פיפ", וציינה בחקירתה הנגדית כי כלל לא הכירה, עד עדותה בבית המשפט, את המילה "מקטרת" (עמ' 15 ש- 27-28 לפרוט'). גובת ההודעה, אופיר בר, לא ענתה תשובה חד משמעית כיצד הייתה נוהגת ביחס למילה אותה תכתוב בגוף הודעת העדה, ככל שמדובר במילה הנאמרת בלועזית, האם תכתוב מילה זו כפי שנאמרה או ישירות את פירושה בשפה העברית (עמ' 44 ש- 22-23 לפרוט'). בנוסף, השיבה מפורשות כי אין ביכולתה לענות לשאלה מה הייתה כותבת לו אשת הנאשם הייתה משתמשת במילה שונה למילה "מקטרת" (עמ' 44 ש- 16-17 לפרוט'). שילוב נתונים אלה, התרשמותי

ממדת ידיעתה הדלה של אשת הנאשם את השפה העברית, כאשר בהודעתה במשטרה צוינו המילים "סכין של גינה" (ת/6 ש-12) המשקפות תיאור של כלי מסוים, וכן העובדה שבמהלך עדותה בבית המשפט נאלצה להדגים את השימוש שנעשה באותו כלי בעת אליו התייחסה על מנת להסביר במה מדובר (עמ' 8 ש-1-2 לפרוט') - אינם מאפשרים לקבל את עדותה של החוקרת אופיר בר, לפיה **"מה שנאמר נכתב"**. כפי שעלה מתשובותיה, החוקרת אופיר לא זכרה את המקרה ולא ניתן לקבוע באופן חד משמעי האם המילים שנכתבו בהודעת אשת הנאשם אכן משקפות ישירות את המילים בהן היא השתמשה, ואין משקפות את הבנת החוקרת לגבי כוונתה.

לפיכך, תוך נקיטה בזירות הנדרשת, אין בידי להעדיף את הכתוב בהודעת אשת הנאשם, ת/6, על פני עדותה בבית המשפט.

8. בהתבסס על האמור לעיל, יש לבחון את עדות אשת הנאשם על סמך עדותה בבית המשפט. התרשמתי באופן בלתי אמצעי, כי עדה זו אכן חוותה אירוע שהסעיר אותה, במהלכו חששה לשלומה של בעלה, הנאשם. יחד עם זאת, ניכר בעדותה כי ניסתה לסייע לטענת הנאשם שלא החזיק בסכין אשר הייתה מונחת לצדו (דבר המתקבל על הדעת בהתחשב בכך שמדובר בזוג נשוי): לדוגמא, יש לראות את דבריה ביחס לסכין שהוצגה בבית המשפט כי **"באוטו מקדימה בין שני המושבים זה לא היה שם... אולי זה היה בתוך האוטו, אני לא יודעת. אני לא יודעת אם זה היה באוטו, לא שמתי לב"** (עמ' 10 ש-27-29 לפרוט'). דברים אלה עומדים בסתירה למקום מציאת הסכין (ת/8 וכן גרסת הנאשם בעצמו); באופן דומה, יש לראות את תגובתה המיתממת של אשת הנאשם להנחת המאשימה כי היא מנסה להעיד לטובתו של הנאשם (עמ' 13 ש-30-32 לפרוט'); כך יש אף לראות את העצמת תיאור התנהלות המתלונן, כאשר טענה שזה בעט בדלתות רכבם, לאורך זמן (עמ' 7 ש-24-26 לפרוט'), נתון שכלל לא צוין אף על ידי הנאשם בעצמו. בנסיבות אלה, לא ניתן לתת משקל רב לעדותה של אשת הנאשם, כי הנאשם לא החזיק בידו בסכין אלא בכף גינה, נתון שאינו עולה בקנה אחד אף עם גרסת הנאשם, ועם הימצאותה של הסכין בדיוק במקום בו נטען על ידי המתלונן והנאשם בעצמו. כמובן שגרסה זו אף אינה מחזקת או תומכת בגרסת המתלונן כי הנאשם אחז בידו בסכין.

9. לצד המסקנה לגבי בעייתיות עדות אשת הנאשם ביחס לחפץ בו אחז במהלך האירוע, וכן נתונים מסוימים בהתנהגות המתלונן לאחר שיצא מרכבו, עדותה בבית המשפט ביחס להתנהלותו הכוללת של המתלונן מוצאת חיזוק וביסוס בראיות נוספות. ראשית, לא ניתן להתעלם מהתרגשותה הכנה של אשת הנאשם בעת עדותה בבית המשפט, והחשש אותו הביעה מפני המתלונן במהלך האירוע. ניכר היה כי אשת הנאשם אכן חוותה חשש ופחד מפניו של המתלונן (עמ' 7 ש-20-29 לפרוט').

המתלונן, אשר משקל מלוא עדותו ייבחר בהמשך, העיד בעצמו על הרקע לכך שיצא מרכבו אל עבר הנאשם, כשתיאר כיצד הנאשם בנהיגתו **"כמעט הפך אותי עם האוטו"** (עמ' 22 ש-5-6 לפרוט'), וכן **"אני כמעט התהפכתי עם האוטו"** (עמ' 26 ש-31 לפרוט'). בהמשך, הבהיר כי בעקבות נהיגת הנאשם, ניגש המתלונן לעברו בסערה: **"באתי כמו בן אדם נסער"** (עמ' 30 ש-4 לפרוט'), כשהוא רועד (עמ' 31 ש-1-2 לפרוט'), וזאת על מנת **"לעורר את הבן אדם, איך בכלל יכולים לנהוג ככה"** (עמ' 30 ש-13 לפרוט'). המתלונן הכחיש שנגע בדלת רכבו של הנאשם או ששלח ידיים לעברו (עמ' 31 ש-6-12 לפרוט'), טען שכל שאמר

לנאשם הוא השאלה "איך אתה נוהג" (עמ' 22 ש- 12, עמ' 28 ש- 24-25 לפרוט'), ובתגובה איום עליו הנאשם באמצעות הסכין. התרשמתי באופן בלתי אמצעי מהמתלונן כאדם תקיף ואף תוקפני, אשר לא היסס להרים את קולו לא פעם במהלך הדיון בבית המשפט, והתנהלותו המילולית בבית המשפט נטתה לכיוון אלים, דוגמת סיום תשובתו לשאלה "באיזה נתיב נסעת?", עת ענה לב"כ הנאשם: "דבר אלי יפה למה הסגנון דיבור שלך לא מתאים" (עמ' 25 ש- 26-27 לפרוט'). באופן דומה, ענה המתלונן לשאלות ב"כ הנאשם, החל מתחילת חקירתו הנגדית, באופן תוקפני (ראו למשל עמ' 24 ש- 6, עמ' 26 ש- 1-2, עמ' 36 ש- 10 לפרוט'). בנוסף, המתלונן הניף לא פעם את ידיו בתנועות לעבר ב"כ הנאשם, ואף זז מדוכן העדים במהלך תשובותיו בחקירה הנגדית, בהתנהלות המשדרת אלימות. צירוף דברים אלה, תומך בעדות אשת הנאשם ואף בעדות הנאשם בעצמו, אשר העיד על כך שהמתלונן "יצא בזעם, בטירוף, היה ממש... כולו בחור חזק, לבוש שחורים עם קעקועים, יצא מהאוטו, הקיף את האוטו באמוק, ממש בטירוף, ניגש אלי לדלת... אמר לי 'יצא החוצה אם אתה גבר' משהו כזה" (עמ' 52 ש- 1-5 לפרוט').

לנתונים אלה יש להוסיף מספר אי דיוקים בעת עדותו של המתלונן, זאת ביחס לחלקו של הנאשם באירוע לעומת חלקו שלו: כך עדותו, תחילה, שאמר לנאשם "איך אתה נוהג" (עמ' 22 ש- 12 לפרוט'), אשר התפתחה בהמשך ל "התחלתי להגיד לו איך אתה נוהג" (עמ' 28 ש- 25 לפרוט'), והסתיימה בכך ש"באתי להגיד 'איך אתה...' " (עמ' 33 ש- 25 לפרוט'). גרסתו האחרונה של המתלונן בבית המשפט, לגבי כך שעמד לומר את הדברים, זאת בשונה מאמירתם, ניתנה אך לאחר שעומת עם העובדה שבמהלך עימות בין השניים במשטרה טען שלא דיבר מילה אל עבר הנאשם (ת/1 ש- 56, עמ' 33 ש- 22-25 לפרוט').

ניסיון המתלונן להמעיט מאופן התנהגותו במהלך האירוע, בא לידי ביטוי במיוחד בהתייחסותו לדברים אותם אמר לנאשם לאחר שנהג אחריו ברכבו ועצר בסמוך אליו, בעת שהשוטרים היו בדרכם אל המקום: המתלונן העיד שנהג ברכבו אחרי רכב הנאשם, לאחר האיום באמצעות הסכין, והזעיק ניידת משטרה עד שעצר ברכבו ליד המקום בו עצר הנאשם, בסמוך לחנות חומרי בניין. בהתאם לעדותו, הנאשם ירד מרכבו, "אמר לי 'אתה מביא עבריינים' אמרתי לו 'חכה חכה' בדיוק המשטרה הגיעה" (עמ' 22 ש- 17 לפרוט'), וכן תשובה דומה לשאלה מפורשת האם אמר משהו לנאשם בשלב זה של האירוע, בעמ' 23 ש- 18-19 לפרוט'). כשנשאל מדוע העיד לגבי אמירות אלו באופן שונה מהודעתו במשטרה, שם טען כי כלל לא ענה לנאשם, לא מצא המתלונן כל תשובה, כדבריו - "אין לי תשובה בשבילך" (עמ' 35 ש- 21-25 לפרוט'). זאת ועוד: כאשר עומת עם תיעוד שיחתו במוקד המשטרה, אשר קלט אף את חילופי הדברים שנאמרו בינו לבין הנאשם, ענה המתלונן - "אני לא רוצה להגיד יותר" (עמ' 36 ש- 6 לפרוט'). מהקלטת המוקד (ת/2) והתמלול שהוגש (נ/3) עולים חילופי הדברים הבאים:

"עופר: אתה לא מתבייש?"

שלמה: מה עשיתי?"

עופר: סתום את הפה סתום את הפה.

שלמה: מה אתה עבריין לא?"

עופר: סתום את הפה שלך חביבי אחרת תראה מי עבריין"

(נ/3 ש-24-28).

מעבר לכך שראיה אובייקטיבית זו עומדת בסתירה לעדותו של המתלונן בבית המשפט, ראיה זו משתלבת עם עדויות אשת הנאשם, הנאשם בעצמו וכן עם התרשמותי מהמתלונן בבית המשפט, הכל כפי שפורט לעיל. איני מתעלם מההסבר שמסר המתלונן לאמירות אלה (עמ' 37 ש-14-18 לפרוט'), המשתלב עם הגעת ניידת משטרה למקום, ממנו ניתן להסיק כי התכוון לכך שהנאשם יראה מיד כי הוא העברין ולא המתלונן, אך מדובר בסגנון דיבור המעיד על אופן התנהלות המתלונן במהלך האירוע. בנסיבות כוללות אלה, ניתן לקבוע כי המתלונן הגיע אל רכב הנאשם נסער.

על אף התרשמות זו מהמתלונן, איני מקבל את גרסת הנאשם לפיה המתלונן פתח את דלת רכבו ואחז בידו (עמ' 52 ש-3-6 לפרוט'), גרסה אשר אינה עולה בקנה אחד עם מגוון גרסאותיו המתפתחות בסוגיה זו: תחילה, בעת חקירתו תחת אזהרה, טען כי המתלונן פתח את דלת רכבו, אמר לו לצאת החוצה, אך לא ציין דבר לגבי אחיזה או נגיעה פיזית בגופו (ת/3 ש-29-32). בהמשך, בעימות שנערך בין השניים, טען הנאשם כי המתלונן פתח את דלת רכבו וניסה למשוך אותו החוצה (ת/1 ש-8-9), עד שלבסוף, בבית המשפט, העיד שהמתלונן אחז בידו, כאמור לעיל. אשת הנאשם העידה תחילה, בסוגיה זו, כי המתלונן לא פתח את דלת רכבו (עמ' 13 ש-10 לפרוט'), המשיכה בכך שהמתלונן ניסה אך לא הצליח לפתוח את דלת הרכב (עמ' 13 ש-13 לפרוט') וסיימה בכך שאינה זוכרת האם הדלת נפתחה, אך היא חושבת שלא (עמ' 13 ש-23-25 לפרוט'). שילוב עדויות אלה ומגוון הגרסאות, אינו מאפשר קביעה ברף הפלילי הנדרש, כי המתלונן פתח את דלת רכבו של הנאשם ואחז בידו.

10. אין בקביעה ביחס להתנהלות המתלונן, והסתירות שנמצאו בעדותו, כדי לפסול את גרסתו לגבי ליבת האירוע, בו הבחין בנאשם אחוז בסכין ומנופף בה בתנועה מאיימת. גרסה זו נתמכת בראיות שונות, באופן שאינו מותיר מקום לספק בדבר התרחשותה, ומאפשר לאתר את גרעין האמת בעדות המתלונן (ראו לעניין פיצול עדותו של עד, ע"פ 8444/15 **יעקב אלעד אלקסלסי נ' מדינת ישראל**, פסקה 12 והאסמכתאות שם (27.10.2016)).

הצטברות ראיות אלה, ניתוחן והמסקנות הנובעות מהן, מבססים מעבר לכל ספק סביר, את עדותו של המתלונן, כי הנאשם אחז בסכין ונופף בה באופן מאיים, כפי שיפורט להלן:

ראשית, הנאשם בעצמו העיד על החשש שתקף אותו למראה המתלונן, באופן אשר הביא אותו לאחוז במקטרת על מנת להרתיע את המתלונן (עמ' 52 ש-29 לפרוט'), כדבריו "**משהו שהוא יראה, שיחשוב שאולי גם אני מסוכן**" (עמ' 52 ש-29-30 לפרוט'). קשה לקבל גרסה זו של ניסיון הרתעה באמצעות מקטרת, במיוחד כשבהישג ידו של הנאשם נמצא סכין (ראו לעניין זה את הודאתו של הנאשם, כי הסכין הייתה בהישג יד בין שני המושבים - עמ' 52 ש-22 לפרוט'). לא ברור כיצד ומדוע סבר הנאשם שאחיזתו במקטרת תרתיע את המתלונן. הסברו בבית המשפט שאותה מקטרת "**נראית כמו סכין**" (עמ' 52 ש-23 לפרוט') בעייתי ביותר, בהתחשב בצורתן המקובלת של מקטרות, והימנעותו של הנאשם מהצגת אותה מקטרת "מאיימת" בבית המשפט. לא נמסר כל הסבר לכך שהנאשם נמנע מלהציג מקטרת מיוחדת זו, הנמצאת בחזקתו ונראית כמו סכין, כאשר הנאשם בעצמו העיד ש"**צריך להביא אותה**" (עמ' 57 ש-4 לפרוט').

שנית, ובהמשך לנימוק הראשון, לא ניתן לקבל את הסברו של הנאשם כי המתלון אכן הבחין בכך שהוא אווז בידו בדבר מה, אותה מקטרת, אך סבר שמדובר בסכין. התנהלות המתלון, אשר התקשר למוקד המשטרה, דיווח על חשוד שאיים עליו באמצעות סכין (ת/2), ואף עקב אחרי רכב הנאשם על מנת לוודא שהשוטרים "יתפסו את הסכין בתוך האווטו" (עמ' 34 ש-6 לפרוט'), מחזקת ומבססת את הקביעה שאכן הבחין בסכין בידו של הנאשם. אין זה מתקבל על הדעת שהמתלון יפעל כפי שפעל ככל שלא היה מבחין בסכין בידו של הנאשם.

שלישית, המתלון אמר מפורשות בשיחה עם מוקד המשטרה (ת/2), שלנאשם "יש סכין גדולה בתוך האווטו". לא ברור כיצד ידע המתלון לתאר את הסכין כסכין גדולה, כפי שאף התברר בהמשך, ככל שלא היה מבחין בה בידו של הנאשם בפרק הזמן הקצר שערך האירוע. בנוסף, אף בעת עדותו במשטרה, תיאר המתלון את אופי הסכין כ"סכין קומנדו" (נ/4 ש-3-4) וכן כי נלקחה על ידי הנאשם מבין המושבים הקדמיים (נ/4 ש-22), תיאור העונה הן על אופי הסכין שנתפסה (ראו ת/7) והן על מיקום תפיסתה, לרבות גרסת הנאשם בעצמו לגבי מיקומה. באופן דומה, בטרם הגיע שוטר אל הנאשם, תיאר באוזנו המתלון כי מדובר בסכין בצבע שחור/חום, שהוא אכן צבע הסכין (סכין בעלת ידית שחורה שעל להבה חלודה בגוון חום, אשר הוצגה בבית המשפט).

רביעית, תפיסת הסכין בסמוך למושב הנהג, פרק זמן קצר לאחר שנעשה בה שימוש לשם איום על המתלון, תומכת בגרסת המתלון כי הנאשם אחז בידו בסכין.

חמישית, במהלך התייחסותו בעדותו בבית המשפט, לאיומים באמצעות הסכין, המתלון לא הפריז ותיאר התנהלות דומה לזו שתוארה על ידי הנאשם בעצמו, למעט החפץ האחר אותו טען הנאשם שהחזיק: המתלון העיד כי הנאשם אחז בסכין ונופף בה באויר, אך לא עשה כל תנועה לכיוונו, לכיוון חלון הרכב (עמ' 32 ש-8 לפרוט'); הנאשם טען בעדותו, שלא נופף במקטרת אך תיאר שהחזיק בה "בצורה של הרתעה, להרתיע אותו שיראה שאני מחזיק משהו ביד (מדגים אחיזה בסמוך למותניים)" (עמ' 56 ש-32-33 לפרוט'). לא מצאתי הבדל משמעותי בין הגדרת המתלון להגדרת הנאשם, ביחס לאופן האחיזה לפני גוף הנאשם. מכאן ניתן לקבוע, כי המתלון תיאר באופן נכון את תנועות הנאשם, לא הפריז ולא ביקש להחמיר בתיאור התנהגותו.

שישית, הנאשם תיאר את אופן החזקת החפץ בו אחז, כפי שפורט לעיל, בדרך בה המתלון יוכל לראות אותו ויורתע. אין ספק שנתון זה מחזק ומאשש את העובדה, שהמתלון אכן הצליח להבחין בחפץ אותו החזיק הנאשם בידו, ותואר על ידו כסכין. בנוסף, הנאשם חזק בגרסה זו, את טענת המתלון שמדובר היה באחיזה שנועדה להרתיעו, במובן מאיים.

שביעית, בעת חקירתו במשטרה, נשאל הנאשם לשם מה הסכין ברשותו, וענה כך:

"אני גם אני חובב טבע בעיקר לפעמים אני מוצא איזה אבן או צמח שאני רוצה לעקור אני חובב טבע אני בוטנאי, זו סכין פלסים. האמת היא שהוא קצת הפחיד אותי וחששתי הוא דיבר כמו עבריין"

(ת/3 ש-42-43).

יש לציין, כי הנאשם הקפיד לתקן בכתב ידו את חסרה בשורה זו בהודעתו וכן להוסיף נקודה, כך שניתן בהחלט

לקבוע כי היה מודע היטב למענה המדויק שנכתב מפיו לשאלה "בשביל מה לך אותה", ביחס לסכין. העובדה שהנאשם לא הסתפק בתיאור שימושיו ה"רגילים" בסכין, אלא הוסיף את המשפט שהנאשם הפחיד אותו, מחזקת את עדות המתלונן בסוגית החזקת הסכין.

שמינית, במהלך עדותו הראשית, התבקש הנאשם להתייחס לטענה לגבי הסכין:

"...סיגלתי לעצמי מקטרת טיפה יותר ארוכה וזהו, היא הייתה שם ותפסתי אותה, לא נופפתי. החזקתי את הסכין בגובה (העד מדגים כריעה ומצביע על מותניו)"

(עמ' 52 ש- 17-18 לפרוט', ההדגשה אינה במקור).

הנאשם נשאל מיד לגבי אמירה זו, והשיב כך:

"גם חקרו את האישה וגם אומרים סכין סכין וגם החוקרת הכניסה את המילה סכין לכל מקום זה יצא מאיזשהו לחץ אבל בפירוש הייתי באוטו שלי לא איימתי עליו עם סכין כי הסכין לא הייתה... היא הייתה בהישג יד אבל הייתה תקועה בין המושבים, מה שהיה לי הכי קרוב זה המקטרת הזו"

(עמ' 52 ש- 20-23 לפרוט').

מדובר בהסבר בעייתי לאמירה זו של הנאשם, מעין פליטת פה, ביחס לחפץ אותו אחז בידו בעת האירוע. לא ברור מדוע הנאשם חש בלחץ בשלב בו העיד שאחז בידו בסכין, כאשר מדובר היה במענה לשאלת הסנגור במהלך חקירתו הראשית, וטרם עומת עם ראיות שונות בחקירתו הנגדית. בעייתיות מסוימת עולה גם ביחס לנסיגון ההסבר, כי הסכין לא הייתה בהישג ידו, הסבר אותו קטע הנאשם, ככל הנראה לנוכח מיקום הסכין ברכב, כפי שעלה מתפישתה על ידי השוטר. הנאשם שינה מיד הסבר זה, לכך שהסכין היתה תפוסה בין המושבים, טיעון אשר עלה לראשונה אך ורק בשלב זה, ולא מצא כל מקום בראיות קודמות, כגון התיאור שניתן על ידי הנאשם בחקירתו תחת אזהרה (ת/3), העימות בו תיאר את תפוסת הסכין על ידי השוטר (ת/1), או בדו"ח הפעולה (ת/8).

קושי נוסף בקבלת הסבר הנאשם, הוא השימוש במילה "סכין" במהלך הדגמת אירוע האיום על ידי הנאשם בבית המשפט. יש לייחס משקל לכך ששחזור תנוחת הישיבה והאחיזה בחפץ, הוא שהביא את הנאשם להשתמש במילה "סכין".

תשיעית, גרסת הנאשם כי המתלונן לא הצליח להבחין מה הוא אחז בידו, ולכן "דמיון" שאחז בסכין (עמ' 56 ש- 12-13 לפרוט'), אינה עולה בקנה אחד עם גרסתו לפיה המתלונן פתח את דלת רכבו, אחז בידו ואמר לו לצאת החוצה (עמ' 52 ש- 3-5 לפרוט'). ניתן בהחלט להעריך, שאדם אשר אחז בידו של אחר, הצליח להבחין, בנסיבות אלה, בסכין אימתנית שהיתה בידו האחרת. גרסה זו לגבי פתיחת דלת הרכב, לא הוכחה ברף ראיתי נדרש, אולם מהווה את אחת מגרסאות הנאשם לאירוע, ושילובה עם גרסתו כי המתלונן לא הבחין בסכין - בעייתית.

עשירית, ניתן בהחלט לצפות לכך, שכל שהנאשם היה אוחז במקטרת בעת האירוע, אשתו אשר נכחה במקום

היתה מעידה כך. כאמור, מצאתי את עדותה בלתי מהימנה, אולם יש לתת משקל מסוים לכך שבאף גרסה מהגרסאות שהוצגו בפני, לא טענה אשת הנאשם שאחז בידו במקטרת.

לנוכח כל האמור לעיל, הראיות הרבות המשתלבות בגרסת המתלונן לגבי איום באמצעות סכין, אני קובע כי הוכח ברף הראייתי הנדרש שהנאשם אחז בסכין באופן מאיים כלפי המתלונן.

עבירת החזקת סכין

11. למעשה, די בקביעה כי הנאשם השתמש בסכין לשם איום על המתלונן, על מנת לקבוע שלא החזיק בה למטרה כשרה, לכל הפחות בשלב האיומים.

יחד עם זאת, יש להתייחס לנסיבות החזקת הסכין ברכב הנאשם אף קודם לכן. בחקירתו במשטרה, טען הנאשם כי **"אני גם אני חובב טבע בעיקר לפעמים אני מוצא איזה אבן או צמח שאני רוצה לעקור אני חובב טבע אני בוטנאי, זו סכין פלסים" (ת/ש- 42-43)**. בעדותו בבית המשפט, הוסיף הנאשם כי הוא מתנדב בעמותה העובדת עם ילדים בעלי מוגבלויות, משתתף בטיולים איתם וכן בפיתוח בוסתן אקולוגי, פעילויות במהלכן עושה שימוש בסכין (עמ' 49-50 לפרוט'). הנאשם טען, כי ברכבו **"יש באופן קבוע את חפירה, מזמרה, כפות לשתייה, סכין שהיא סכין לחפירות, עקירה של צמחים..."** (עמ' 50 ש- 21-22 לפרוט'). הנאשם הסביר לגבי מיקום הסכין, **"בדרך כלל זה יושב עם כל הכלים מאחור כשאני מגיע לבוסתן אני מוציא את זה שם... בדרך כלל זה בבגאז"** (עמ' 55 ש- 2-6 לפרוט'). לגבי הימצאות הסכין בסמוך למושב הנהג, הבהיר ש**"שכחתי אותה... כנראה שהשתמשתי בזה, מצאתי איזה שיח או אבן והשארתי את זה שם"** (עמ' 55 ש- 2-6 לפרוט'). לצד זאת, בתגובה לשאלת הבהרה של התובע, הנאשם הודה שידע כי הסכין נמצאת במקום בו נמצאה:

"ש. לא ראית אותה ולמעשה לא ידעת שהיא שם בין המושבים?"

ת. מה זה לא ידעתי שהיא שם?"

ש. ידעת שהיא שם?"

ת. כן, לא אניד לך שלא"

(עמ' 55 ש- 28-31 לפרוט').

מעדות הנאשם ניתן להסיק, כי לא החזיק בסכין במקום בו החזיק בכלים המשמשים אותו לשם תחביביו ופעילותו החברתית, וכן כי היה מודע לכך שהסכין נמצאת צמוד למושב הנהג, בהישג ידו, בעת נהיגה ברכב.

בנסיבות אלה, כאשר הנאשם כלל לא היה בדרכו אל פעילות כשרה בה היה זקוק לסכין או בחזרה מפעילות שכזו (עמ' 54 ש- 25-28 לפרוט'), יש לקבוע שהנאשם החזיק ברכבו, בהישג יד, בצמוד למושב הנהג, בסכין שאורך להבה כ-17 ס"מ, ולא הוכיח כי החזיקה למטרה כשרה.

טענות אכיפה בררניתומחדלי חקירה

12. ב"כ הנאשם טען, כי בהתאם לראיות שהוצגו בהליך זה, קיימת תשתית ראייתית כנגד המתלונן, היתה במהותה לזו הקיימת כנגד הנאשם, כאשר המתלונן הוא שיזם את האירוע, אך כלל לא נחקר באזהרה ולא הוגש כנגדו כתב אישום. בנוסף, טען כי ההחלטה להגיש כתב אישום כנגד מעורב אחד בלבד באירוע זה, התקבלה בשרירות וללא הפעלת שיקול דעת. לפיכך, עתר לביטול כתב האישום, בשל הגנה מן הצדק הנובעת מאכיפה בררנית.

דוקטרינת ההגנה מן הצדק, נקלטה תחילה במשפט הפלילי בישראל על ידי פסיקת בית המשפט העליון (ע"פ 2910/94 **יפת נ' מדינת ישראל** (1996) והרחבתה בע"פ 4855/02 **מדינת ישראל נ' בורוביץ** (2005)), עד לעיגונה בחקיקה בסעיף 149(10) לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982.

אכיפה בררנית, המהווה את אחת הטענות המצדיקות בחינת קיומה של הגנה מן הצדק, הוגדרה כך:

"אכיפה הפוגעת בשוויון במובן זה שהיא מבדילה לצורך אכיפה בין בני אדם דומים או בין מצבים דומים להשגת מטרה פסולה, או על יסוד שיקול זר או מתוך שרירות גרידא"

(בג"צ 6396/96 **סימונה זקין ואח' נ' ראש עיריית ב"ש ואח'**

(1996)).

תנאי בסיסי וראשוני זה, של בחינת קבוצת השוויון עמה נמנה טוען הטענה, חזר שוב ושוב בפסיקה באופן עקבי (ע"פ 8551/11 **יצחק כהן סלכגי נ' מדינת ישראל** (12.8.2012); ע"פ 7659/15 **הרוש נ' מדינת ישראל** (20.4.2016)). כחלק מבדיקת קבוצת השוויון, נדחו טענות לגבי הגשת כתב אישום רק ביחס למעורבים מסויימים במסגרת אותה פרשה, זאת בשל הבדלים בעצמת הראיות המתייחסות למעורבים השונים (ע"פ 6162/16 **תופיק דלו נ' מדינת ישראל**, פסקה 67 (4.2.2018); ע"פ 8057/16 **לאוניד שטרימר נ' מדינת ישראל**, פסקאות 24-25 (9.8.2017)).

13. בחינת הראיות אשר עמדו בפני היחידה החוקרת והמאשימה, בטרם הגשת כתב האישום כנגד הנאשם, מעלה כי אין מדובר בנסיבות דומות:

בעוד שכנגד הנאשם יוחסו עבירות של החזקת סכין ואיומים באמצעות סכין, טען ב"כ הנאשם כי המתלונן איים על הנאשם בהתנהגותו ובדבריו. למעשה, די בכך שמדובר במקרה זה בעבירת החזקת סכין גדולה ואיומים באמצעותה, למול טענה לגבי איומים בלבד, אשר התבטאו באופן הגעת המתלונן לעבר רכב הנאשם וכן אמירה מאוחרת הניתנת לפרושים שונים (כפי שיפורט בהמשך) - על מנת לקבוע שאין מדובר במצבים דומים. מעבר לכך שלנאשם יוחסה עבירת החזקת סכין, עבירה מסוג פשע, אף בחינת אופי עבירת האיומים המיוחסת לנאשם, מצביעה על רף משמעותי, כאשר לא היסס לאחוז בידו בסכין גדולה, לעומת האיומים הנטענים כלפי המתלונן.

בבחינת למעלה מהדרוש, אפנה גם להבדל המשמעותי ביותר בעוצמת הראיות לגבי כל מעורב.

כפי שפורט לעיל בהרחבה, קיימות ראיות רבות ומשמעותיות, בהן תפיסת הסכין ברכבו של הנאשם, המקימות את יסודות העבירות שיוחסו לו. לעומת זאת, עיון בחומר החקירה לגבי הנטען ביחס למתלונן, מעלה כי הנאשם טען תחילה בחקירתו במשטרה, כי המתלונן יצא מרכבו לכיוונו, פתח את דלת רכב הנאשם ואמר לו **"בוא בוא בוא החוצה ימאניאק"**. אולם, הנאשם מיד ציין ש**"בשלב זה החזקתי חפץ כולשהו מקטרת, לא את הסכין, אמר לי בוא צא החוצה אם אתה גבר הוא נראה חשב שזה סכין, ואז ברחתי..."** (ת/ש- 29-31). תיאור דומה של התנהלות הדברים, מסר הנאשם בעימות שנערך בינו לבין המתלונן: **"החזקתי את המקטרת ביד ימין לא הוצאתי אותה מהאוטו ולא ניפנפתי ואז אמרת לי צא החוצה אם אתה גבר..."** (ת/ש- 25-26 לפרוט', ההדגשה אינה במקור). כלומר, קריאת המתלונן אל הנאשם לצאת אל מחוץ לרכבו, נאמרה לאחר שהנאשם אחז בידו בסכין.

סוגיה נוספת אשר הועלתה במסגרת טיעון האכיפה הבררנית, התייחסה לאיומים בהם נקט, לכאורה, המתלונן כלפי הנאשם, בחלקו השני של האירוע - לאחר איומי הנאשם, נסיעת המתלונן אחריו, והזעקת המשטרה למקום. הנאשם טען בחקירתו במשטרה, שהמתלונן אמר לו בשלב זה, לאחר שהגיע אל המקום בו עצר הנאשם את רכבו:

"חכה פה חכה פה'. הייתי בטוח שהוא הזמין אנשים לתת לי מכות"

(ת/ש- 49-50).

כמפורט בסעיף 9 לעיל, מהקלטת המוקד (ת/2) ותמלולה (נ/3), עלו חילופי הדברים הבאים:

"שלמה: מה אתה עברין לא?"

עופר: סתום את הפה שלך חביבי אחרת תראה מי עברין"

(נ/ש- 27-28).

בנסיבות המקרה, בהן הגיעה למקום, מיד בהמשך, נידת משטרה אותה הזעיק וכיוון אל המקום המתלונן, ניתן לקבל את הסברו כי התכוון בתשובתו לשאלה המתגרה מצד הנאשם, לכך שהנאשם יראה שהוא בעצמו העברין ולא המתלונן, כשניידת מיד תגיע למקום (עמ' 36 ש- 33-34, עמ' 37 ש- 14-18 לפרוט').

לנוכח האמור לעיל, אני קובע כי אין מדובר במצבים דומים, ומכאן לא מתקיים בסיס לטענת האכיפה הבררנית ולנאשם לא עומדת הגנה מן הצדק.

14. ב"כ הנאשם טען למחדלי חקירה בשל חוסר בדיקת שרידי חול על גבי הסכין, בדיקה שיכולה היתה לאשר את אופן השימוש בה כפי שטען הנאשם, וכן בשל כך שלא נערך חיפוש ברכב הנאשם לשם תפיסת המקטרת אותה טען שאחז בידו.

ביחס לכך שלא נערכה "בדיקת שרידי חול" על גבי הסכין - בהתאם למפורט בסעיף 11 לעיל וההנמקות שם, איני מוצא נפקות לשאלה אם בעבר השתמש הנאשם בסכין באופן שהותיר שרידי חול עליה.

לגבי סוגית ההימנעות מחיפוש ברכב הנאשם - כפי שפורט בסעיף 10 לעיל, הנאשם היה מודע לצורך בהצגה בבית המשפט של המקטרת, הנמצאת בחזקתו, אך לא עשה כן. העובדה שלא נערך חיפוש נוסף ברכב הנאשם, לאחר שמסר בחקירתו שאחז בידו במקטרת, הקלה למעשה על הגנת הנאשם. ככל שהיה מציג את המקטרת בבית המשפט, קשה היה שלא לקבל את טענתו שזו היתה ברכב בעת האירוע.

לפיכך, איני מוצא כי נפגעה הגנת הנאשם בשל מחדל חקירה מסוים.

סוף דבר

אני מוצא את הנאשם אשם, ומרשיעו בעבירות החזקת סכין ואיומים.

ניתנה היום, ט"ו אייר תשע"ח, 30 אפריל 2018, במעמד הצדדים.